

Aabne linjer

**Vi lykkes bedre
når vi trives**

Vi præsterer bedst, når vi trives

I dette nummer af Aabne linjer varmer vi op til trivselsundersøgelsen i efteråret, hvor alle arbejdspladser tager temperaturen på medarbejdernes trivsel. Vi afsætter fire sider til et tema om trivsel både vores egen som ansatte og borgernes trivsel.

Trivselsundersøgelsen er ikke en konkurrence, hvor det gælder om at score flest point og vinde. For målingen gør det ikke alene: På samme måde som man ikke taber sig blot ved at stille sig op på en badevægt, så forbedrer man ikke trivslen med en måling. Målingen er et værktøj til den enkelte arbejdsplads til at forbedre trivslen.

Jeg opfordrer alle til at deltage i trivselsundersøgelsen, og jeg har stor tillid til, at alle arbejdspladser bruger undersøgelsen til at styrke trivslen. En del af indsatsen foregår i de lokale MED-udvalg, men vi har også alle et ansvar for at bidrage til god trivsel på arbejdspladsen.

Vi præsterer alle bedre, når vi trives. Hvis man mistrives, mister man glæden og lysten til at gøre sit bedste. Hvis trivslen er væk, smitter det af på de borgere, vi service-er, og omvendt når trivslen er høj, så yder vi en bedre service.

I dette nummer af Aabne linjer kan du læse om, hvordan Varnæs Skole skaber god trivsel for eleverne. Filosofien er, at børn der har det godt lærer mere. Da man i 2015 første gang målte trivslen blandt eleverne på landets folkeskoler, scorede Varnæs Skole flere toppoint.

Også på plejecentrene har man fokus på beboernes trivsel og livskvalitet. Vi besøger Kirketoftens Ældrecent-ter, hvor alle beboere har et særligt trivselsskema med oplysninger om, hvad der giver værdi for den enkelte. Du kan bl.a. også læse om en medarbejder, der har fået trivslen og arbejdsglæden igen efter en periode med stress og depression.

God læselyst!

Niels Johannesen
Kommunaldirektør

Aabne linjer

Udgiver

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa Kommune
Tlf. 7376 7676
www.aabenraa.dk

Ansvarshavende redaktør

Niels Johannesen

Redaktion

Vicekommunaldirektør Tom Ahmt
Børnehusleder Ingelise Tourbier,
Kollund Skole og Børnehus
Områdeleder Randi Bendix Keller Mortensen,
Mad & Måltider
Sekretariatsleder Tommy G. Svendsen,
Ledelsessekretariatet Social & Sundhed
Teamleder Helle Malene Olsen,
Vækst & Erhverv
Kommunikationsmedarbejder Rie Nielsen,
Byrådssekretariatet
Kommunikationsmedarbejder Dorthe Lindahl,
Byrådssekretariatet

Kontakt redaktionen

kommunikation@aabnraa.dk

Oplag: 3800

Layout og tryk: Dafolo A/S

Forside

Eleverne på Varnæs Skole stortrives ifølge en national trivselsmåling i folkeskolerne. Aabne linjer besøger skolen og 1.a, hvor Mette Brinck underviser Mikkel og hans klassekammerater i dansk. Foto: Karin Riggelsen

Indhold

Leder
side 02

Når sundhed og læring går hånd i hånd
side 04-05

Ny medarbejderportal i luften
side 06

Virksomheder tager socialt ansvar
side 07

Tema om trivsel
side 08-11

Præmie blev brugt til trivselsdøgn
side 8

Anette har fundet troen på sig selv igen
side 9

Børn, der har det godt, lærer mere
side 10

De små ting giver livskvalitet
side 11

Hjemsted for en sjælden art
side 12

Fingrene hjælper ABCén på plads
side 13

Småstof, Jubilæer, skattejagt
side 14-15

Fritid er De Sarte Sjæles
side 16

side 4-5

side 7

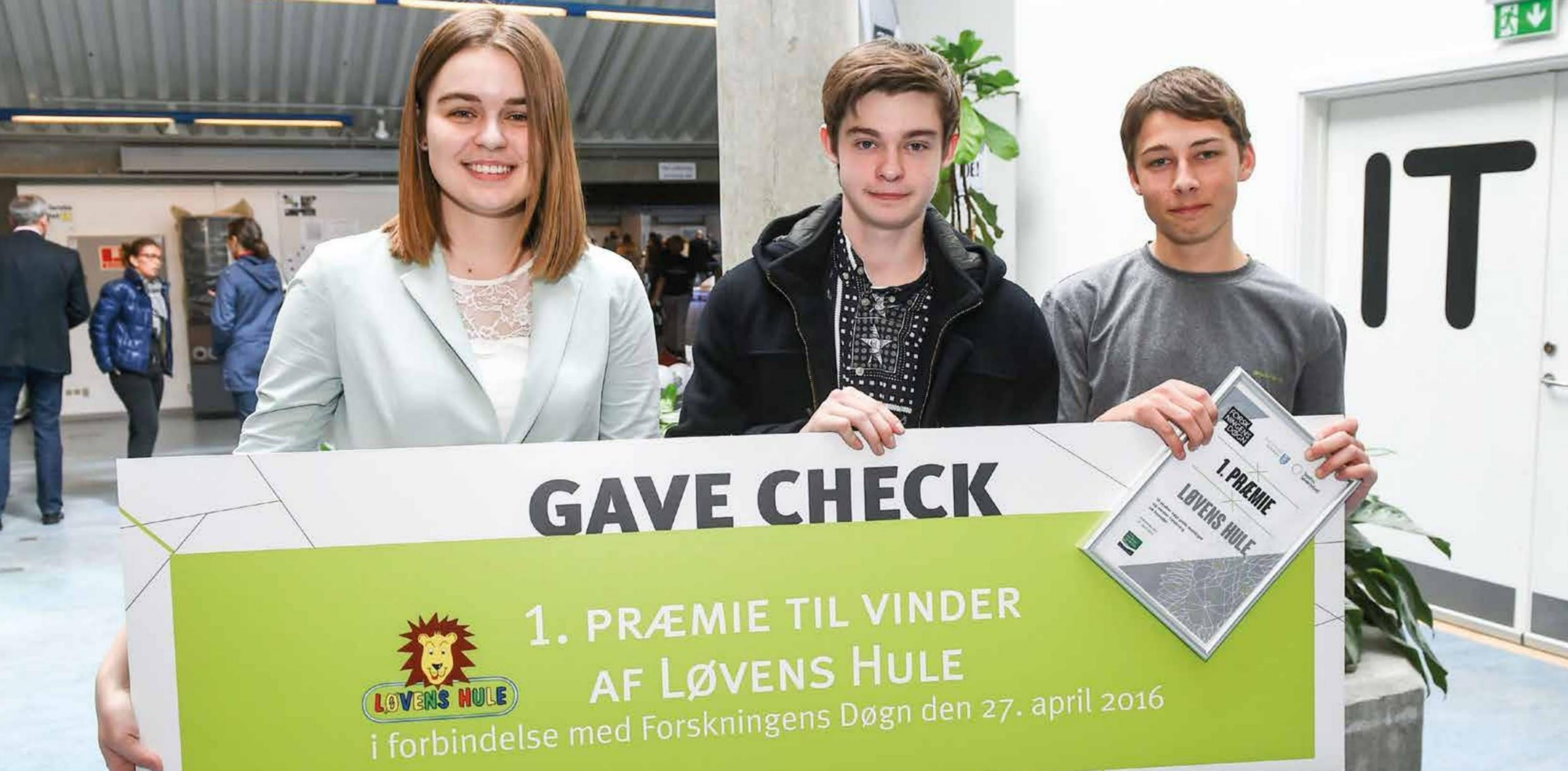
side 10

side 12

side 13

Når sundhed og læring går hånd i hånd

Marie Laurup Petersen, Alexander Colmorn og Rune Stenderup Jørgensen fra 1.x på HTX vandt Løvens Hule-konkurrencen. Deres projekt var at opfinde et dørhåndtag, der desinficerer sig selv via ultraviolet lys C, beregnet f.eks. til sygehuse og plejehjem for at undgå smittespredning. Foto: Poul F. Skøtt

I Aabenraa Kommune skaber vi sundhed og læring. Det er et led i kommunens plan for, hvordan vi skaber vækst. Forskningens Døgn er et konkret eksempel på, hvordan flere samarbejdspartnere kan gå sammen og skabe sundhed og læring.

Af Rie Nielsen

Da navnet på vinderne af konkurrencen Løvens Hule blev råbt op, blev de tre elever ellevilde. Det var en gruppe på tre fra 1.x fra Teknisk Gymnasium Sønderjylland, der fik førstepræmien.

- Det har været megafedt og spændende, var Rune Stenderup Jørgensens umiddelbare kommentar til hele processen, som altså kulminerede med en førsteplads i konkurrencen til hans gruppe og en præmie bestående af en bowlingaften til hele klassen.

1.x er en af i alt otte klasser med sammenlagt ca. 230 elever, der deltog i Forskningens Døgn, der løb af stablen på Sygehus Sønderjylland i Aabenraa 27. april. Elever og lærere var fra Aabenraa

Statsskole, IBC, Teknisk Gymnasium Sønderjylland (HTX) og SOSU-Syd.

Sygt gode ideer

Under overskriften "Sygt gode ideer" konkurrerede eleverne om at skabe den bedste og mest innovative idé inden for løsninger til sundhedssektoren. De skulle altså prøve at være iværksættere. Det foregik som en del af deres undervisning i ugerne op til Forskningens Døgn, hvor de i grupper arbejdede med at få idéer og omsætte dem til virkelighed.

Hver klasse havde som et led i processen inden Forskningens Døgn udvalgt klassens bedste idé. De udvalgte otte idéer skulle de respektive grupper præsentere for et ekspertpanel i et Løvens Hule-setup. Ekspertpanelet gav altså gruppen fra 1.x fra HTX førstepladsen for deres idé om at skabe et dørhåndtag, der desinficerer sig selv via ultraviolet lys for at undgå smittespredning.

- Når vi laver et arrangement som Forskningens Døgn, som involverer rigtig mange unge mennesker, inddrager vi lærerne på et tidligt tidspunkt, så de kan tilrettelægge undervisningen efter den fælles opgave, som alle klasserne får, forklarer

teamleder Helle Malene Olsen, primus motor i kommunens deltagelse i Forskningens Døgn.

Opgaven ved Forskningens Døgn i år handlede om sundhedsinnovation. De unge kunne arbejde inden for fire kategorier: akutmodtagelse, forebyggelse, laboratorium og demens.

- Meningen er, at de unge bliver bevidste om, at sundhedsinnovation er mange ting. De får muligheden for at reflektere over, hvordan de selv som iværksættere kan være med til at skabe nye løsninger, der kan påvirke levevilkårene for befolkningen, påpeger Helle Malene Olsen og fortsætter:

- Det kan i sidste ende munde ud i flere private virksomheder i Sønderjylland. Et projekt som Forskningens Døgn kan være med til at give de unge lyst til at arbejde videre med iværksætteri. Og det er netop noget af det, kommunen gerne vil støtte op om. Vi ønsker at fremme iværksætteri, så vi kan skabe vækst og arbejdspladser, påpeger Helle Malene Olsen.

Fra evalueringen af Forskningens Døgn ved hun, at hele 40% af de elever, der

De tre studerende fra SOSU-Syd (fra venstre) Theresa Horvath, Christina Weinkauff og Fie Horne prøver at lægge sonde på en babydukke.

Foto: Poul F. Skøtt

deltog, har lyst til at arbejde videre med iværksætteri.

- Det er fantastisk, at vi med sådan et arrangement kan pirre iværksættertrangen og samtidig vise, at der er mange måder at skabe sundhed og læring på, pointerer Helle Malene Olsen.

Oplagt for HTX

For HTX var det helt oplagt at deltage i Forskningens Døgn i år. David Trenholm Smith underviser bl.a. i teknologi, og HTX har en studieretning, der hedder bioscience, så derfor passede årets tema om de sygt gode idéer perfekt ind.

- I faget teknologi lærer man at udtænke en proces til at løse problemer. Og det var jo lige præcis det, opgaven gik ud på. Så jeg erstattede et standardprojektforløb med Forskningens Døgn-opgaven, forklarer han og fortsætter:

- Vi har brugt i alt 30 undervisningstimer på det. Men jeg ved også, at mange af eleverne har arbejdet videre efter skole, fordi de var grebet af det. Vores elever er jo meget målbevidste. De vil f.eks. være ingeniører og videnskabsfolk.

David Trenholm Smith er meget interesseret i at deltage i Forskningens Døgn, når emnerne har relevans for hans elever.

Kommune og sygehus

Løvens Hule og de sygt gode idéer var den ene del af arrangementet. Den anden hed "sygt gode løsninger" og var et

eksperimentarium, hvor publikum kunne se og prøve nogle af de nyeste tiltag inden for forskning og udvikling, som sker på sygehuset og i kommunerne.

Det var Sygehus Sønderjylland, der stod for eksperimentariet, hvor man bl.a. kunne hilse på en af sygehusets robotter, se en levende dukke, prøve på egen krop, hvordan det er at blive gammel samt lære om demens.

Sygehus Sønderjylland og Aabenraa Kommune har arbejdet tæt sammen om Forskningens Døgn og har sammen søgt midler fra Uddannelses- og Forskningsministeriet til at gennemføre projektet.

- Jeg har lyst til at sige, at vi har haft et "sygt godt samarbejde", siger Gitte Stentoft, der er udviklingschef på Sygehus Sønderjylland.

- Hele forløbet har været præget af stort engagement, høj faglighed og vilje til at skabe en god dag i forskningens tegn, vurderer Gitte Stentoft.

Hun mener, det giver rigtig god mening at skabe sundhed og læring på den måde, som det er gjort ved Forskningens Døgn.

- Det er helt nødvendigt, at sygehuse og kommuner arbejder sammen, for patienter og borgere stiller stadig større krav om et effektivt og sammenhængende sundhedsvæsen, og det kan vi ikke leve op til uden samarbejde.

Samtidig sender vi med Forskningens Døgn et vigtigt signal om, at forskning og uddannelse er en fælles sag, pointerer Gitte Stentoft.

Sygt gode løsninger

I eksperimentariet med de sygt gode løsninger præsenterede sygehuset noget af det, de ca. 30 forskere arbejder med inden for fem forsknings søjler.

Nogle af de besøgende var tre studerende fra SOSU-Syd: Fie Horne, Christina Weinkauff og Theresa Horvath. Og de var begejstrede:

- Det er vildt godt, at vi kan komme herind og få lov til at se noget sundhedsfagligt. Vi læser til social- og sundhedsassistenter, så det her kan kobles til det, vi har oplevet i praksis. Vi ser baggrunden for, hvordan tingene udvikler sig ude i plejen. Det er stort, mener Fie Horne.

De tre elever prøvede bl.a. at lægge en sonde på en babydukke.

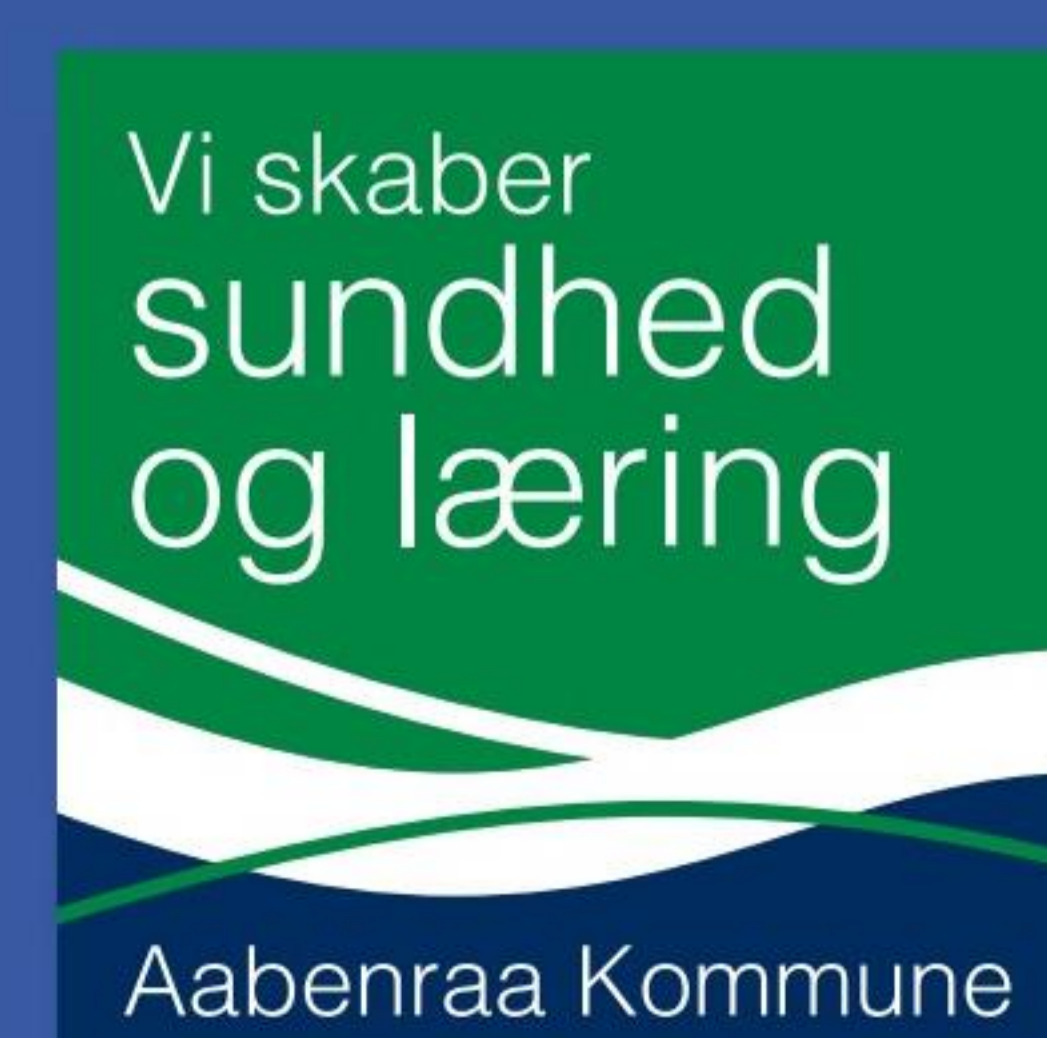
- Det er en kompetence og en viden, personalet skal kunne give forældrene, så de kan få deres for tidligt fødte baby noget før med hjem fra sygehuset, forklarer Theresa Horvath og vurderer:

- Sådan noget ville vi ikke få lov til at prøve som studerende i den virkelige verden.

Fakta

Dommerne i Løvens Hule:

- Lars Jessen, direktør i Life-Partners
- Jens Erik Frederiksen, erhvervs-konsulent i Business Aabenraa
- Marianne Quorp Kjærgaard, innovationskonsulent hos Sygehus Sønderjylland
- Admir Hrnjic, planlægger i Pleje & Omsorg, Aabenraa Kommune

Ny medarbejderportal i luften

Pædagogerne Kirsten Wolt og Dorte Pedersen i Børnehuset Fladhøj prøver den nye medarbejderportal af og hjælper Dorte Lindahl og Daniel Hansen med at finde de sidste smårettelser, inden alle får mulighed for at bruge portalen. Foto: Lene Esthave

Børnehuset Fladhøj lagde lokale til de første medarbejders besøg på Aabenraa Kommunes nye medarbejderportal. Portalen gik i luften 1. juni og inden da pudsede de sidste finesser til, og småfejl blev rettet.

Af Lene Esthave

Pædagogerne i Børnehuset vurderer sammen med fire andre arbejdspladser den nye medarbejderportal ud fra et spørgeskema, som kommunikationsmedarbejder Dorte Lindahl og webmaster Daniel Hansen introducerer dem for.

- Det skal være nemt at finde rundt og finde de rigtige oplysninger, forklarer Dorte Lindahl om den nye portal.

- Et nyt cms-system gør portalen hurtigere til at load end den gamle version fra 2010, og vi har forsøgt at bygge en bedre struktur i forhold til de indgange, man bruger, fortæller Daniel Hansen.

Åben informationskanal

De blå farver og layoutet er genkendeligt fra Aabenraa Kommunes hjemmeside, og det er planen, at den nye portal og selvbetjeningsmulighederne skal kunne lette arbejdsgangene rundt om i kommunen.

IT- og digitaliseringschef Eva Minke Andersen er glad for den nye portal:

- Der var et stærkt direktionsønske om, at Medarbejderportalen skulle være nem for alle medarbejdere, og så faldt valget naturligt på en åben portal. Det sværeste i processen har nok været at tænke ind, hvordan man kan formidle informationer på en åben portal. Noget er jo i sagens natur hemmeligt, f.eks. vores indkøbsaftaler, men det er kun ganske få ting vi har valgt at lægge bag et login.

Portalen er tænkt som en informationsportal, hvor man kan hente de informationer, man skal bruge i sit daglige arbejde. Meget af dette er informationer fra Staben, som leverer service og information på tværs i hele organisationen.

- Jeg har kun ros tilovers til alle dem, der har lagt et stort arbejde i, at vi nu står med et superlækkert resultat. Det kan alle være stolte af, siger Eva Minke Andersen.

Børnehus tester portalen

Kirsten Wolt og Dorte Pedersen er begge pædagoger i børnehuset og er fremtidige brugere af portalen. De klikker rundt på skærmen, søgende efter svar på spørgsmålene fra spørgeskemaet. Dorte Lindahl skriver flittigt på sin blok undervejs, når der opstår uforudsete forhindringer.

- Vil du have et hint?, spørger hun og hjælper med at finde den rigtige indgang til kommunens arbejdsmiljørepræsen-

tanter. Hun vurderer, at denne del af siden skal omdøbes til et mere mundret og logisk navn, så det bliver nemmere at finde det rigtige sted.

Daniel Hansen kigger Kirsten Wolt over skulderen og noterer sig, om hun finder de rigtige indgange. Hun klikker sig frem til svarene og er hurtigt færdig med afprøvningen.

- Medarbejderportalen er overskuelig og nem at forstå. Jeg har ikke brugt den gamle portal så meget og kommer nok heller ikke til det med den nye, men overordnet set er det et nemt system, vurderer hun.

Dorte Pedersen er også godt tilfreds. Hun har jævnligt brugt den gamle portal:

- Den nye ser nyopdateret og genkendelig ud. Den er nem at finde rundt i, fordi man hele tiden får tilbud om, hvor man skal hen og bliver guidet. Det er overskueligt.

Fakta

Adressen til den nye medarbejderportal er: medarbejderportalen.aabenraa.dk. En åben portal tilgås via internettet som en hjemmeside.

Kenneth Hansen går efter fire måneder i virksomhedspraktik videre som voksenlærling i slagterafdelingen. Bag ham fra venstre står virksomhedskonsulent Jesper Reinholdt Rasmussen, teamkoordinator Helle Bruhn og servicechef Thomas Kjærgaard. Foto: Poul F. Skøtt

Virksomheder tager socialt ansvar

Aabenraa Kommune indfører et CSR-mærke, som kan tildes virksomheder, der tager del i opgaven med at få ledige tilbage på arbejdsmarkedet.

Af Rie Nielsen

Jobcenter Aabenraa har en stor opgave i at få kontanthjælpsmodtagere i job eller uddannelse. Det skal virksomhedskonsulent Jesper Reinholdt Rasmussen hjælpe med. Hans område er aktivitetsparate ledige, der kan tage job på særlige vilkår, såkaldte småjobs.

Når disse borgere skal hjælpes i job, sker det bl.a. via praktikker i virksomheder. Derfor må jobcentret faktisk bede virksomhederne om at udvise et socialt ansvar, så de kan være med til at få borgerne ind på arbejdsmarkedet igen.

- Der er forskel på virksomhederne. Nogle opgiver hurtigt, hvis en borger f.eks. er ustabil. Andre virksomheder giver ikke sådan lige op. De har ildsjæle, der ser det som en spændende opgave. Det er også en succesoplevelse, når en ledig har fået job, og man ser øjnene stråle. Også selv om det er i et småjob, pointerer Jesper Reinholdt Rasmussen.

Virksomheder, der formår at hjælpe ledige videre mod selvforsørgelse, kan få kommunens nye CSR-mærke, hvis de opfylder nogle særlige krav. Ansøgningsfristen i år er 15. juli. En af de virksom-

heder, der søger, er Føtex i Aabenraa. Butikken har hele tiden praktikanter.

- Føtex lever op til kriterierne for at få mærket, vurderer kontorleder Nikolaj Stage Jensen fra jobcenteret.

Ifølge Jesper Reinholdt Rasmussen har Føtex netop ildsjæle, der gør en forskel:

- Føtex er med til at løfte en stor opgave for os. De tager mange i praktik, men kun dem, hvor de kan bidrage med noget i forhold til at få ham eller hende videre.

Fra praktikant til slagterlærling

En af Føtex' praktikanter er Kenneth Hansen. Han var uden job på grund af alvorlig sygdom, indtil han fik en praktikplads i Føtex. Først 10 timer om ugen, senere på fuld tid. Nu er Føtex parat til at ansætte ham som voksenlærling i slagterafdelingen.

- Det er fantastisk. Jeg er blevet taget godt imod, alle er søde og varme, og der er et godt arbejdsmiljø. Og det betyder alt for mig, at jeg kan gå på job hver dag, siger Kenneth Hansen.

Hans nærmeste leder og hans mentor er Helle Bruhn. Hun har den daglige kontakt med praktikanterne i food-afdelingen, hvor hun er teamkoordinator.

- Jeg dømmes ikke folk på forhånd. Jeg bruger meget tid på bl.a. at lytte til vores praktikanter og få dem med i fællesska-

bet, forklarer Helle Bruhn. Det er vigtigt for servicechef Thomas Kjærgaard, at praktikanter og lærlinge arbejder under samme krav som de ansatte bl.a. om at ringe, hvis man er syg.

- Vi tager mange praktikanter, fordi vi mener, det er en fælles pligt til at løfte fælles opgaver. Vi skal bidrage med det, vi kan. Og vi vil gerne have CSR-mærket, fordi det faktisk er i orden, at vi som lokal virksomhed skiller os ud og viser, at vi er med til at få folk tilbage på arbejdsmarkedet, pointerer Thomas Kjærgaard.

Han påpeger, at arbejdet med praktikanter og CSR kræver opbakning fra ledelsen, hos Føtex varehuschef Bo Wagner, som er med til at udstikke retningen for det sociale ansvar og for vigtigheden af at støtte op omkring et lokalt tiltag som CSR-mærket i Aabenraa.

Fakta

CSR står for Corporate Social Responsibility. CSR-mærket kan tildes lokale virksomheder, der bl.a. skaffer flere praktikker og har lærlinge. Læs mere bl.a. om kriterier på aabenraa.dk

Præmiechecken blev omsat til et trivselsdøgn for hjemmavejlederne Anna Christensen (tv.) og Vibeke Moshage Lauritzen og deres kolleger, da Bostedet Engvej vandt konkurrencen om flest mulige besvarelser af trivselsundersøgelsen i 2014. Foto: Poul Skøtt

Præmie blev brugt til trivselsdøgn

Bostedet Engvej i Rødekro var den heldige vinder af konkurrencen om at få flest mulige til at svare på trivselsundersøgelsen i 2014.

Af Dorthe Lindahl

Da Aabenraa Kommune gennemførte trivselsundersøgelsen i 2014, var Bostedet Engvej i Rødekro en byggeplads. I dag er byggepladsen forvandlet til nye boliger til ti beboere, og medarbejderne er fordelt på to matrikler: selve bostedet og værestedet nogle meter derfra.

Dengang var belønningen kærkommen, da arbejdspladsen vandt konkurrencen om at få flest mulige til at svare på trivselsundersøgelsen. Præmien, en check til trivselsfremmende aktiviteter, blev brugt til et trivselsdøgn i en spejderhytte for det fastansatte personale.

- Ovenpå et par meget omskiftelige år havde vi brug for tid sammen uden et fast program til at øge vores sociale kapital. Det var virkelig en god saltvandsindsprøjtning, husker hjemmavejleder Vibeke Moshage Lauritzen.

Hendes kollega Anna Christensen supplerer:

- Når vi er på arbejde, er vi hele tiden på. Her kunne vi slappe af, og nogle

gik i skoven, andre til stranden eller lavede bål.

Anna Christensen er ikke i tvivl om, hvad der skal til for, at hun trives på arbejdspladsen:

- God trivsel er, hvis jeg kan få lov til at være menneske blandt mennesker. Nærværet er vigtigt for mig, og når jeg fornemmer, at et andet menneske vil give mig noget af sin tid.

Vibeke Moshage Lauritzen fremhæver, at rammerne for arbejdet skal være på plads:

- Der er aldrig to dage, der er ens, når vi arbejder med mennesker. Derfor har vi brug for rammerne og for at vide, hvor vi har hinanden som kolleger.

De to kolleger er klar til at svare på trivselsundersøgelsen til efteråret igen.

- Vi kan ikke sætte fokus nok på trivsel, og vi arbejder løbende med det. For eksempel har vi en trivselsrunde som fast punkt på vores afdelingsmøder, hvor alle kan byde ind, fortæller Vibeke Moshage Lauritzen.

2016 står for døren

Til efteråret bliver alle ansatte inviteret til at tage temperaturen på trivslen både på hver enkelt arbejdsplads og samlet set.

Trivselsundersøgelsen finder sted fra 30. august til 19. september, og formålet er at skabe dialog og udvikle trivslen på den enkelte arbejdsplads.

HMU's næstformand Torben Hagedorn opfordrer alle til at deltage undersøgelsen.

- Det er vigtigt for lederen, at medarbejderne svarer på spørgeskemaet. Resultatet af undersøgelsen bliver ikke bare lagt ned i skuffen. Jeg kan se, at tidligere undersøgelser er blevet brugt og har givet resultater på arbejdspladserne rundt om, siger han.

Torben Hagedorn ser det lokale MED-udvalg som det oplagte forum at drøfte trivselsundersøgelsen og håndtere de udfordringer, der måtte være på arbejdspladsen. Et af emnerne kan være stress.

- Stress er et emne, som man skal tale om på arbejdspladsen. Medarbejdere, der er ramt af stress skal have hjælp fra lederen, og kollegerne skal også drage omsorg for en stressramt kollega, siger Torben Hagedorn.

Det psykiske arbejdsmiljø er et af indsatsområderne i strategiplanen for MED og arbejdsmiljø 2016-2017. Fokus er at forebygge og håndtere stress og understøtte, at organisationen er gearet til forandringer, der er et vilkår.

Anette har fundet troen på sig selv igen

Anette Lykkegaard Andersen deler bl.a. aviser og post ud til Johanne og de andre beboere på Bovrup Plejecenter. Foto: Poul F. Skøtt

Anette Lykkegaard Andersen fremhæver jobcentret og sine arbejdspladser, når hun fortæller, hvad der har hjulpet hende på benene igen efter flere år med stress og depression.

Af Dorthe Lindahl

To års intensivt arbejde med et it-projekt på en tidligere arbejdsplads i forsikringsbranchen sendte Anette Lykkegaard Andersen til tælling med stress. Hun kom sig aldrig rigtig over stressen, som udviklede sig til en depression.

- Jeg gik helt ind i mig selv, og mit hoved var et stort kaos, husker hun.

Mens hun var på sygedagpenge, var Anette Lykkegaard Andersen til samtaler med en socialformidler på Jobcenter Aabenraa.

- Jeg fik tilbud om at komme i virksomhedspraktik, når jeg følte mig klar og fik grønt lys fra lægen. Jeg kunne få hjælp fra jobcentret, men måtte også gerne selv prøve at finde et praktiksted, fortæller Anette Lykkegaard Andersen.

Gør godt at hjælpe ældre

Det gav hende blod på tanden til at skifte branche, og hun kontaktede Rønshave Plejecenter, som ansatte Anette Lykkegaard Andersen i praktik nogle få timer hveranden dag.

- Jeg ville gerne hjælpe andre og opdagede, at det er meget livsbekræftende at arbejde med ældre. Mine kolleger var gode til at se, hvornår det var nok for mig, og min leder var en meget varm og forstående person, fortæller hun.

Faktisk blev Anette Lykkegaard Andersen så glad for jobbet, at hun ville uddanne sig inden for plejefaget. Desværre fik hun eksem på hænderne, så hun søgte igen nye veje. I dag har hun to vikariater: et som administrativ medarbejder på Bovrup Plejecenter og et som forsikringskonsulent på rådhuset.

- Jeg er super glad for at arbejde med forsikringer, selv om jeg aldrig havde troet, jeg skulle det igen. Jeg er også mine ledere meget taknemmelig for, at jeg kan arbejde begge steder, siger Anette Lykkegaard Andersen.

- Og så var det helt vildt at få den første lønseddel og være ude af jobcentrets system. Der følte jeg mig virkelig fri, smiler hun.

Kom styrket ud

Spiralen vendte for alvor fra negativ til positiv for Anette Lykkegaard Andersen, da hun fik praktikpladsen på Rønshave Plejecenter.

- Det betyder en masse, at der er nogen, der tror på en, at man får en chance og ikke bliver stemplet, selv om man har

været syg. Jeg er blevet stærkere, efter at jeg har været syg, og jeg har lært at være mig selv, understreger hun.

Anette Lykkegaard Andersens råd til andre, der oplever symptomer på stress, lyder:

- Erkend det og søg hjælp. Vær også ærlig over for dig selv og åben i forhold til din arbejdsplads.

Hun har også et godt råd til kollegerne på arbejdspladsen, når en medarbejder vender tilbage efter stress:

- Du må aldrig dømme, hvis en kollega er mere indadvendt i starten. Vær åben og spørg kollegaen, hvordan han eller hun har det. Der er ikke noget værre, end hvis man ikke spørger.

Hun opfordrer desuden kommunens ledere til at hjælpe hinanden, så en syg medarbejder eventuelt kan flytte til en anden afdeling og starte på en frisk.

Børn, der har det godt, lærer mere

Eleverne på Varnæs Skole stortrives. Når børnene har det godt, så lærer de mere, lyder devisen. Det ses i den første nationale trivselsmåling i folkeskolen, hvor Varnæs Skole scorer flere toppoint.

Af Dorthe Lindahl

Da Aabne linjer besøger Varnæs Skole og tager et kig ind i nogle af klasselokalet, bliver vi mødt af glade elever, der arbejder koncentreret både alene med deres bøger eller flere sammen.

Eleverne kender programmet, når de møder i skole om morgenen. Først 20 minutter med læsebøgerne og så morgensamling, hvor de 140 elever fra 0.-6. klasse på skift byder velkommen, alle synger en sang, og skoleleder Michael Petersen holder et lille oplæg.

- Rammerne og rytmen er den samme hver dag, men indholdet varierer. Strukturen gør, at børnene føler sig trygge, og at vi skaber et rum for læring, forklarer Michael Petersen.

Ligesom landets øvrige knap 1300 folkeskoler gennemfører Varnæs Skole hvert år en trivselsmåling blandt eleverne. I den første måling fra 2015, placerer skolen sig som nr. 34 i faglig trivsel og som nr. 189 i social trivsel.

- Vi har både fokus på elevernes læring og deres dannelse og trivsel. På Varnæs Skole betyder god trivsel, at børnene er trygge, rammerne er kendte, og at vi har respekt for fællesskabet og for den enkelte, fortæller Michael Petersen.

Skolen ligger bl.a. på en delt førsteplads, når det gælder lav mobning. Godt 84% af eleverne svarede i trivselsmålingen, at de aldrig bliver mobbet. Ingen har svaret, at de bliver mobbet meget eller tit.

Bedre læring med lærer og pædagog

Varnæs Skole har bl.a. arbejdet med at formalisere samarbejdet mellem lærere og pædagoger som led i arbejdet med elevernes trivsel.

To af dem er lærer Marianne Jensen og pædagog Astrid Ramezanali, der

Eleverne på Varnæs Skole scorer sig selv højt i faglig og social trivsel i den første landssækkende trivselsmåling i folkeskolen. Her besøger vi Signe og hendes klassekammerater i 0.a. Foto: Karin Riggelsen

begge er i lokalet, når 3. klasse har matematik. Når pædagogerne er med i undervisningen, kan de bl.a. være med til at bidrage til et bedre læringsmiljø.

- Det gør en tydelig forskel, at Astrid er med. Hvis f.eks. to elever har en konflikt, kan hun hjælpe med at løse den, mens vi andre går i gang med undervisningen, fortæller Marianne Jensen.

- Når vi er to, giver det en god rolig stemning og en rar atmosfære i klassen, så eleverne kan fordybe sig, forklarer Astrid Ramezanali.

I skoleårets start satte de to kolleger særlig fokus på klassens trivsel.

- Børnene beskrev, hvad der er godt i klassen, og hvor der er udfordringer. Sammen kiggede vi på, hvordan vi kunne løse udfordringerne og lavede aftaler med børnene, fortæller Astrid Ramezanali.

Først handlede det om at komme ind i klassen til tiden og skabe ro.

- Så har vi gradvist bygget det op med aftaler om, hvordan man f.eks. beder om hjælp i timen, og hvad man selv kan gøre, mens man venter på hjælp, supplerer Marianne Jensen.

Fakta

Hvert år måles trivslen på alle landets folkeskoler. Den første måling fandt sted i 2015, og i årets første kvartal blev elevernes trivsel målt for anden gang. Resultatet er endnu ikke offentliggjort.

Læs mere om trivselsmålingerne på hjemmesiden for Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling på uvm.dk

De små ting giver livskvalitet

- Det er skønt, siger Jan, der for første gang i lang tid spiser en is. Sammen med personalet har han opstillet som trivselsmål at spise rigtig mad i stedet for sordmad. Til venstre for Jan sidder gruppeleder Anette Christensen og til højre social- og sundhedsassistent Else Funch. Foto: Karin Riggelsen

Trivsel og livskvalitet er ikke nødvendigvis det samme for alle beboere på Kirketoftens Ældrecenter. De har alle et særligt trivselsskema, hvor medarbejderne kan se, hvad der giver værdi for den enkelte.

Af Dorthe Lindahl

Tit er det de små ting, der giver livskvalitet for de 20 beboere på Kirketoftens Ældrecenter i Løjt Kirkeby. Nogle nyder måltiderne sammen med andre beboere, andre fortrækker at spise alene. For nogle er gåture i naturen livskvalitet, mens andre sætter pris på gymnastik.

- God trivsel er, at vi respekterer den enkelte borger, at hver enkelt må tænke og tro, hvad man vil, at vi bevarer integriteten og møder borgerne, hvor de er, siger gruppeleder Anette Christensen.

Hun og personalet har fokus på trivselsfremmende tiltag, som ofte er små gratis gevinster, der ligger ud over plejen af beboerne. Det kan være et klap på skulderen til en borger, der godt kan lide at få berøring, eller en gåtur i haven.

Oplysningerne om den enkelte borgers præferencer er noteret i et trivselsskema, der bl.a. indeholder temaer som selvbestemmelse, måltider, aktiviteter og samvær med andre beboere og personalet. Et af temaerne er omsorg for andre.

- Jeg tror, de fleste kender den gode følelse, når man gør noget for andre. Nogle af beboerne vil også gerne hjælpe andre, også selv om de måske ikke har så mange kræfter. Det kan f.eks. være ved at række kanden med saft videre til en anden beboer under aftensmaden, forklarer Anette Christensen.

Trivsel er et tema fra start

Når nye beboere flytter ind i ældrecenteret, har medarbejderne trivselsskemaet med til indflytningssamtalen og udfylder det sammen med beboerne og de pårørende.

- Skemaet giver de pårørende en fornemmelse af, at vi har fokus på beboernes trivsel, selvbestemmelsesret og livskvalitet, fortæller Anette Christensen.

Skemaet fungerer også som afsæt for den løbende dialog med de pårørende

om beboernes trivsel og selvbestemmelsesret.

Alle bruger skemaet

Kirketoftens Ældrecenter sagde ja tak til at være med til udvikle trivselsskemaet, da forvaltningen efterspurgte deltagere i 2014. I dag benytter alle kommunens plejecentre skemaet.

- Vi var optaget af, hvordan vi arbejder med trivslen blandt demente borgere, som ofte ikke kan give udtryk for deres behov verbalt. Men det giver mening at bruge skemaet til alle beboere, siger Anette Christensen.

I begyndelsen blev trivselsskemaerne lagt i den særlige borgermappe i beboernes lejlighed, så f.eks. nye medarbejdere kunne se, hvad der er vigtigt i forhold til beboernes trivsel. Nu opstiller personalet udviklende og vedligeholdende mål for beboerne bl.a. på baggrund af trivselsskemaet.

Aabenraa Kommune er det eneste levested for bjergsalamanderen. Vandhullerne i skovene er perfekte levesteder for den lille, sjældne paddeart. Lonnie Jessen, biolog, fanger let flere eksemplarer og sætter dem selvfølgelig hurtigt tilbage igen. Padden er nemlig fredet. Foto: Lene Esthave

Hjemsted for en sjælden art

Den sjældne paddeart bjergsalamanderen lever kun i Aabenraa Kommune. Derfor har kommunen påtaget sig at give bjergsalamanderne de bedste levevilkår og gjort padden til sin ansvarsart.

Af Lene Esthave

Vandhullet ser ikke ud af meget set fra skovstien. Under 50 kvm stort. Ingen synderlig bevoksning langs kanten og helt dækket med andemad. Det er helt perfekt for bjergsalamanderen. Det er et godt vandhul med skygge fra løvtræerne, så det ikke bliver for varmt.

Bjergsalamanderen lægger sine æg på bundplanternes blade i april-juli, derefter forlader de voksne padder vandhullet og finder føde i skovbunden. Ynglen passer sig selv og går på land i efteråret.

- Der er blevet gjort rigtig meget for at bjergsalamanderen skal få gode vilkår. Områderne er fredede, vandhullerne bliver rensed op, og der bliver gravet nye vandhuller. Tricket er at lægge dem tæt på de gamle, så finder bjergsalamanderen selv derhen. Man må ikke bare flytte dem, fortæller biolog Lonnie Jessen fra Byg, Natur & Miljø.

Bjergsalamandergruppen, som er en gruppe af borgere, hjælper til med at

klippe buske og træer og oprense vandhullerne. Gruppen får hvert år 30.000 kroner fra kommunen.

Lonnie Jessen fylder en beholder med vand og trækker nettet langs bunden på vandhullet. Nettet tømmer hun forsigtigt på jorden ved siden af, og hurtigt viser bevægelser, at der er liv.

- Der er en vandsalamander, det er en han, og en mere, udbryder hun.

Hun flytter lidt på bundmaterialet, og så er den der, bjergsalamanderen. Dens orange, ensfarvede bug er nem at kende fra de øvrige salamandere. Den har det godt i skovene i Aabenraa. Nordligere end Løgumklostervej findes den ikke. Den findes heller ikke andre steder i landet. I Tyskland er der en mindre bestand, i Mellemeuropa er den langt mere udbredt.

Opdaget i 1948

Bjergsalamanderen blev opdaget i 1948, da Uwe Hänel sad i klasseværelset på Aabenraa Statsskole og hørte lektor Agnete Bisgaard fortælle om salamandere i Danmark. Hun fortalte om stor og lille vandsalamander. Uwe fortalte, at der også var en tredje slags. I foråret 1949 kunne han vise hende den, og hun sendte bjergsalamanderen til verificering på Zoologisk Museum i København. Dagen

efter blev den anerkendt som ny paddeart i Danmark.

I 70'erne blev den optalt i 42 vandhuller, nu findes den i omkring 150. Padden er fredet, og Aabenraa Kommune har bjergsalamanderen som ansvarsart og bidrager altså økonomisk til Bjergsalamandergruppen, der holder øje med vækstbetingelserne i vandhullerne for dette lille og unikke sønderjyske dyr.

Fakta

Man må gerne besøge vandhullerne og se på bjergsalamanderne. De fanges med et fintmasket net, der kan trækkes hen over bunden. Man kan tage dem forsigtigt op i hånden eller putte dem i en beholder med vand, så de ikke tørrer ud. Man må ikke flytte bjergsalamanderen fra vandhullet, for dyrene er stedfaste og yngler i det samme vandhul år efter år.

Fingrene hjælper ABCén på plads

Læsekonsulent Helga Conradsen har været med til at udvikle et system, der skal hjælpe små børn i læsevanskeligheder med at få styr på bogstavernes lyde. Systemet hedder Fingernemt.

Af Rie Nielsen

De fleste af os kender det med, at koden til dankortet sidder i fingrene. Man kan ikke huske tallene, men med hånden på terminalen kommer koden af sig selv.

Kroppen hjælper hjernen med at huske, når man bruger flere sanser på én gang.

Det er samme teknik, der ligger bag lærebogssystemet Fingernemt, som læsekonsulent Helga Conradsen har udarbejdet sammen med andre fagfolk.

Materialet er målrettet elever i indskolingen og giver børn, der har svært ved at lære eller huske bogstavernes lyde, en ny teknik. De lærer at tappe ordene. Venstre hånd er tappehånd, og fingrene repræsenterer hver en lyd undtagen tommelfingeren, som bruges til at tappe på.

Hvis ordet er IS, tapper barnet sin pegefinger ned på tommelfingeren, mens det siger bogstavlyden for I. Derefter bruger barnet langfingeren til at tappe

bogstavlyden for S ned på tommelfingeren. Til sidst samles de to lyde til ordet IS ved at stryge tommelfingeren over pege- og langfingeren.

- Tapping sætter aftryk i kroppen, som gør, at man husker ordet, forklarer Helga Conradsen.

Med systemet har hun været med til at introducere tapping som metode i undervisningen i Danmark. Teknikken kommer fra USA og England, hvor man både bruger den i indskolingen og til børn, der er ordblinde eller på anden måde i læsevanskeligheder. Helga Conradsen stødte på teknikken hos to ordblindelærere i Esbjerg, der brugte den til ordblinde voksne.

- Jeg så unge ordblinde, der fik succesoplevelser, fordi de nu kunne det, de ellers aldrig havde kunnet. Det system må vi også have i folkeskolen, tænkte jeg, for der manglede noget, målrettet en tidlig indsats. Jo før, man sætter ind med hjælp, desto mindre bliver problemerne for barnet på længere sigt. Der er stor risiko for, at et barn mistrives og får lavt selvværd, hvis det har svært ved at lære at læse og ikke får den rigtige hjælp, pointerer Helga Conradsen.

Hvordan begynder ordet?

Systemet Fingernemt er med til at træne den såkaldt fonologiske basis. Det hjælper barnet med at få styr på bog-

Læsekonsulent Helga Conradsen fra Aabenraa Kommune har været med til at udvikle systemet Fingernemt. Det er særligt beregnet på børn i læsevanskeligheder, men kan også bruges som grundlæggende læse-stavestrategi i indskolingen. Foto: Poul F. Skøtt

stavernes lyde. På den måde kan barnet optræne en sikkerhed i at høre, hvordan et ord begynder.

- Hvis man ikke kan høre de første to-tre lyde rigtigt, og man vil forsøge at skrive ordet på sin pc, vil det program, der skal hjælpe én med at finde det rigtige ord, ikke foreslå det ord, man har brug for. Et af målene med tappemetoden er at gøre barnet skarp på starten på ordet, så det ordblinde barn kan få hjælp af it-programmerne.

Hun oplever, at det nærmest løfter et åg af børnenes skuldre, når de opdager, at de kun skal koncentrere sig om starten på ordet og får altså lov at bruge krudtet der, hvor det nytter.

Formanden for Ordblindeforeningen Erik K. Rasmussen støtter op om initiativet med en tidlig indsats over for børn i læsevanskeligheder.

- Det er meget vigtigt med en tidlig indsats, og det er meget vigtigt, at de små børn træner lydene. Ellers får man problemer, når man kommer op i de større klasser. Når sproget bliver kompliceret, kan man ikke længere klare sig med at kende ordbilledet. Man skal gå på to ben i folkeskolen. Man skal både have it-hjælp og lære at stave efter, hvordan bogstaverne lyder.

Fakta

Undervisning, hvor man bruger flere sanser, anbefales af både Carsten Elbro, læseforsker og professor ved Københavns Universitet (2008), Den Internationale Dysleksionsorganisation (2009) og af National Reading Panel.

DHL Stafetten Sønderjylland

Ta' dine kolleger med til løbefest og hygge onsdag 24. august med start kl. 18 på Ringriderpladsen i Aabenraa.

Sammensæt jeres stafethold af 5 personer, som hver skal løbe 5 km eller gå de 5 km sammen. En arbejdsplads kan deltage med flere hold.

Der er fælles hygge i teltbyen med borde og bænke til jeres hold og en mad-

kasse og drikkevarer. Aftenen slutes af med et festligt fyrværkeri kl. 21.30.

I får deltagergebyret betalt og får en kortærmet løbetrøje med kommunens logo, hvis I ikke allerede har fået en i år.

Læs mere og meld jeres hold til på medarbejderportalen.aabenraa.dk

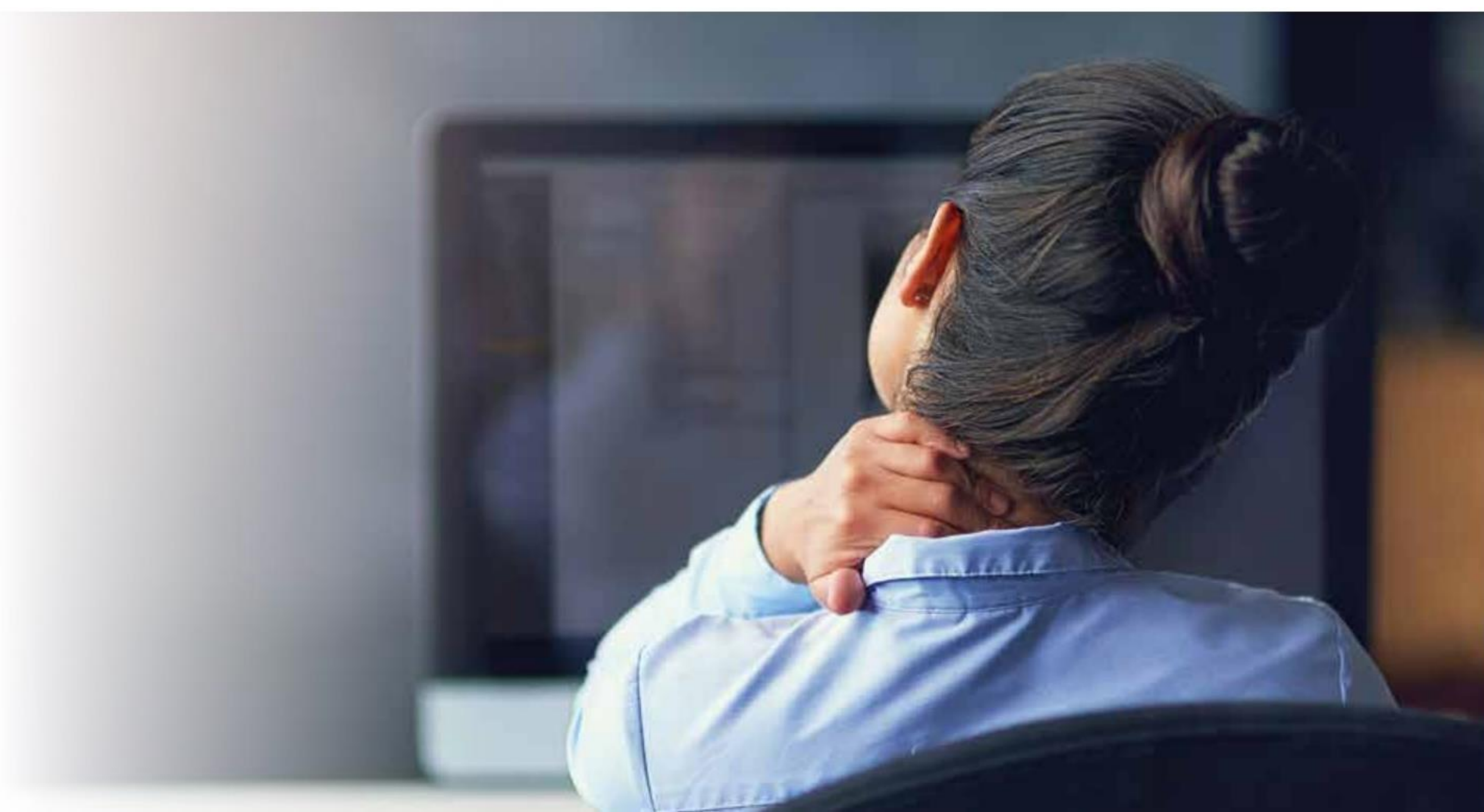

Forebyggende behandling af gener og skader

Har du eksempelvis ensidigt belastende arbejde, eller har du ondt i nakken af at sidde for meget foran computeren?

Så kan du blive visiteret til forebyggende behandling via sundhedsordningen.

Læs mere om tilbuddet på: medarbejderportalen.aabenraa.dk

Jubilæer

Jubilæer juli - september 2016

25 års jubilæum

Helle Elisabeth Krog

Souschef, Stubbæk Børnehus
01.07.1991

Kirsten Ketelsen Petersen

Assistent, Børnehuset Kollund
01.07.1991

Susanne Jesswein

Daginstitutionsleder, Hytten
01.07.1991

Jane Jeanette Ovesen Clausen

Lærer, Stubbæk Skole
01.08.1991

Karsten Hansen

Skoleleder, Høje Kolstrup Skole
01.08.1991

Peter Jensen

Lærer, Felsted Centralskole
01.08.1991

Carsten Doerwald

Lærer, Hærvejsskolen
01.09.1991

Pia Kvolbæk

Social- og sundhedsassistent,
Lergården Plejecenter
19.08.1991

Mie Leth van der Sterren

Familiekonsulent, Familie og Ungecentret
13.09.1991

Nikoline Bruhn Matzen

SFO-leder, Bylderup SFO
16.09.1991

40 års jubilæum

Torben Hagedorn

Lærer, Hærvejsskolen
01.08.1976

Frieda Siebert Olsen

Fagkoordinator, Regnskab
01.09.1976

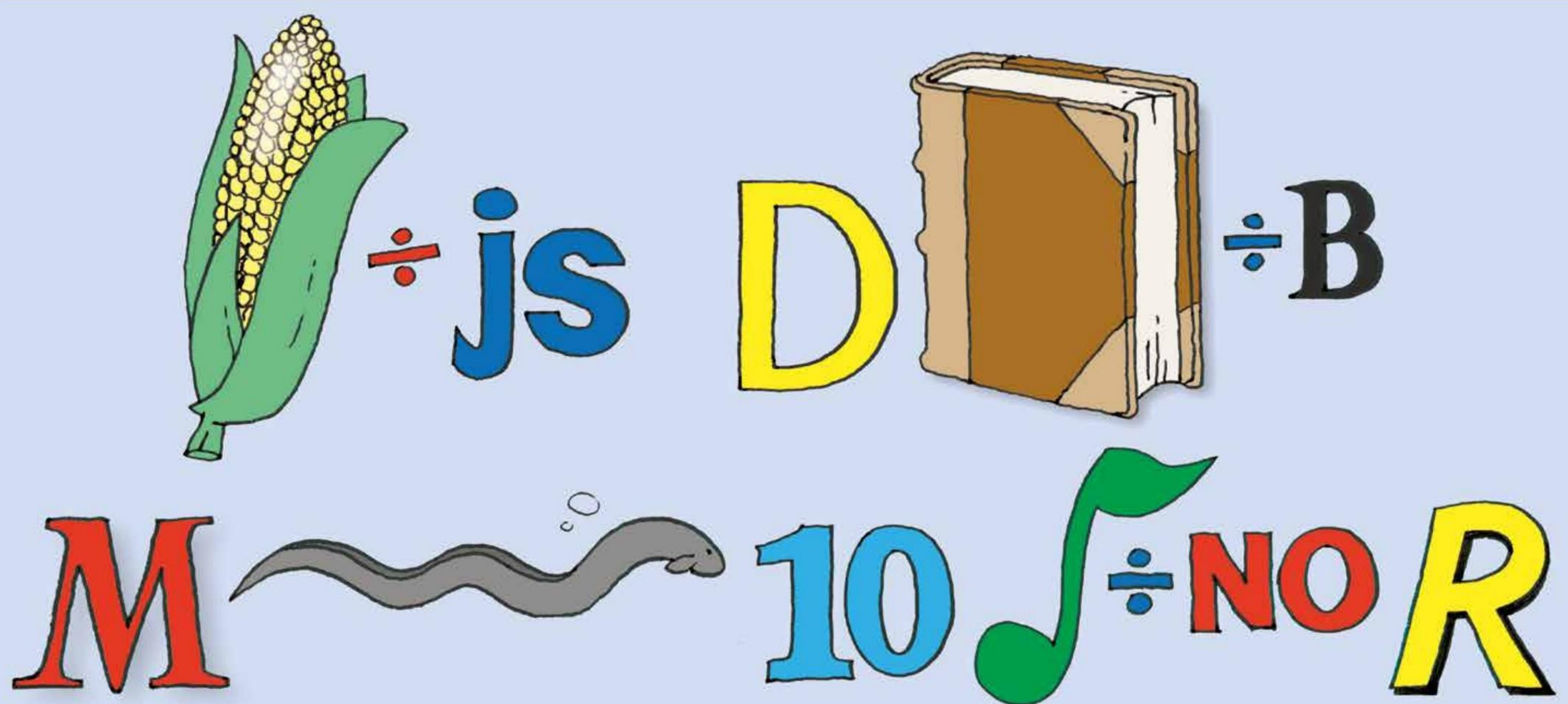
Kirsten Reichstein

Teknisk designer, GIS & Kort
15.09.1976

Gæt navnet på en arbejdsplads i Aabenraa Kommune og vind en præmie. Du finder navnet ved at løse rebussen herunder. Vi trækker lod om to flasker rødvin blandt de rigtige løsninger. Send din løsning til Byrådssekretariatet på e-mail: kommunikation@aabenraa.dk senest 19. august.

Illustration: Jesper Bo Bojesen

Her er lidt ekstra hjælp til at gætte navnet på arbejdspladsen: Vores arbejdsdag foregår i køkkenet, hvor vi tilbereder menuen til 1000 borgere.

Vinder af quizen i Aabne linjer nr. 33

Redaktionen modtog 53 svar i rebuskonkurrencen i Aabne linjer nr. 33. Vi har trukket lod blandt svarene, og vinderen blev Gretel Terp Hellevad, der er skolesekretær i Hellevad Børneunivers. Svaret var Aabenraa Tandpleje.

Maja Rudolph er lærer på Hærvejsskolen og efter fyraften forsanger i duoen Maja Og De Sarte Sjæle.
Foto: Lene Esthave

Fritiden er De Sarte Sjæles

Maja Rudolph bruger sin fritid på det, hun elsker, nemlig sang. Hun står i front for duoen Maja Og De Sarte Sjæle, som lige nu er aktuel med sit første album.

Af Lene Esthave

I hverdagen er 25-årige Maja Rudolph klasselærer i en fjerdeklasse på Hærvejsskolen i Rødekro og underviser i dansk og musik. Når skoletasken er lagt væk hjemme i Haderslev, er hun en af de nye piger i klassen på den danske popscene.

Sammen med 31-årige Timo Andersen udgør de duoen Maja Og De Sarte Sjæle, som netop har sendt første album på gaden. Albummet bærer duoens navn, og sangene handler om ulykkelig kærlighed og eksistentielle kriser. Timo Andersen skriver tekster og kommer med bud på melodien, Maja Rudolph fortolker og gør sangene til sine egne.

De har spillet sammen i fem år. Albummet er blevet godt modtaget af anmelderne.

- Det var specielt, da albummet udkom, og det blev spillet i radioen. Det var

med hjertebanken og sommerfugle i maven at høre sig selv, fortæller Maja Rudolph, der understreger, at musikken lige nu er en fritidsinteresse.

- Jeg er superglad for mit job, og det er jo ikke sådan, at jeg kan leve af musikken nu. Det er bare en super bonus, at det, jeg laver i min fritid, er det her. Eleverne synes også, det er sjovt, at jeg synger i bandet. De følger med i det, jeg laver, og de har set med på live-stream, når jeg har været i Go'Morgen Danmark. Det er det sejeste, synes de, og jeg bliver mødt med highfives og ønsker om autografer i skoletiden.

Foran publikum hver dag

Maja Rudolph har sunget, siden hun var 12 år, hvor hun sang i kirkekor. Hun har altid kunnet lide at synge. Mødet med Timo Andersen var tilfældigt. Han skulle bruge en til at synge på nogle sange, han var ved at indspille. Hun fik tilbudet, og siden er de blevet gode venner og musikalske partnere.

Når bandet spiller koncerter, er der flere musikere med. De har netop været på SPOT-festivalen i Aarhus, og i løbet af

sommeren kan de blandt andet høres på Kløften-festivalen i Haderslev.

- Det er jo rigtig dejligt at bruge sin fritid på noget man elsker, nemlig at synge. Og det elsker jeg virkelig! Har man haft en dårlig dag på arbejdet, kan det næsten altid redde humøret. Det, at jeg også arbejder med musik i min fritid, gør, at jeg hele tiden føler mig godt klædt på til at skulle undervise i musik. Jeg "glemmer" ikke lige, hvordan det er at spille klaver, eller hvordan man nu lige skal lave en anden-stemme til en sang. Og mit job som lærer hjælper mig også på scenen. For det at stå foran et publikum – det gør jeg jo hver dag.

Fakta

Maja Og De Sarte Sjæle har en facebookside, hvor man blandt andet kan se musikvideoer og få nyt fra duoen.